

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดวง
สังกัดเทศบาลตำบลหัวดวง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
Parents Paticipation in The Mangement of Huadong Municipalty
Child Development Center Under Huadong Municipality,
Nadoon District, Maha Sarakham Province

บุษยา ทุ่งไธสง^{*1}, สมคิด สกุลสถาปัตย์²

Budsaya Thungthaisong^{*1}, Somkid Sakunsatapat²

^{*1}นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

^{*1}Student, Master of Educational Administration Bangkokthonburi University

²Instructor, Educational Administration Bangkokthonburi University

e-mail: 6153100097.edu@bkkthon.ac.th

Received: July, 5 2021

Revised: July, 25 2021

Accepted: July, 30 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดวง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดวง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจำแนกตามอายุและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดวง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดวง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดวง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดวง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดวง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดวง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การบริหารจัดการ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ABSTRACT

The purposes of this research were to study parents' participation in the management and compare parents' participation in the management of Huadong Municipality Child Development Center of Huadong Municipality, Na Dun District, Maha Sarakham Province classified by age and educational level. The sample group used in the research was the 63 parents of young children in the Child Development Center under Huadong Subdistrict Municipality. The instrument used in data collection was a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and t-test.

The results showed that: 1) Parents' participation in the management of the Child Development Center of Huadong Subdistrict Municipality under the Huadong Municipality, Na Dun District, Maha Sarakham Province was at a high level. 2) Parents with different ages had different participation in the management of the Child Development Center of Huadong Subdistrict Municipality. under the Huadong Municipality, Na Dun District, Maha Sarakham Province with statistically significant at the level of .05.

Keywords: Parents Participation, Management, Child Development Center

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยวรรคสอง กำหนดว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย” มาตรา 258 ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดผล ด้านการศึกษา (1) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมตามมาตรา 8 ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 58 ให้บุคคลครอบครัว

ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่ สถานศึกษา รัฐบาลค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น และพระราชบัญญัติการพัฒนา เด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 กำหนดให้ (1) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มี สุขภาวะและพัฒนาการที่ดี (2) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วง ละเมิดไม่ว่าในทางใด (3) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ (4) สร้าง คุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับ สุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ (5) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก (6) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย นอกจากนี้มาตรา 6 ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจ ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดี เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็ก ปฐมวัย ซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยดังกล่าวอีกทั้งมาตรา 7 บิดามารดาและผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการ พัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยและมาตรา 8 การจัดการเรียนรู้ของสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น การสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและ พัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560) สำหรับเด็กก่อนวัยเรียนรัฐบาลได้มีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมให้ เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการบริการ เตรียมความพร้อมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาการเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็กในที่ทำงาน และในสถานประกอบการ โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนและครอบครัว

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษา ได้จัดให้เด็กทั้งชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 2-4 ขวบ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเตรียม ความพร้อมของเด็กเล็ก ก่อนที่จะเข้าสู่การศึกษาในระดับสูงขึ้นไปเพื่อเป็นการเตรียม ความพร้อมของ เด็กในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา การที่จะจัด

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บรรล่วัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับความพร้อม และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ความสำเร็จของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากมีอาคารและสิ่งแวดล้อม ที่ออกแบบมาสร้างเสริมการเรียนรู้แล้ว สิ่งหนึ่งที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องกระทำคือ การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนรับรู้และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งการให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมส่งผลให้เกิด ประโยชน์หลายประการ ได้แก่ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาได้ตามทิศทางที่ชุมชนต้องการ ครูสามารถเข้าใจเด็กและสามารถแก้ไขปัญหาของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จึงมีความต้องการที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลจากการศึกษาไปพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ เด็กนักเรียนระดับปฐมวัยให้ได้ มาตรฐานมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

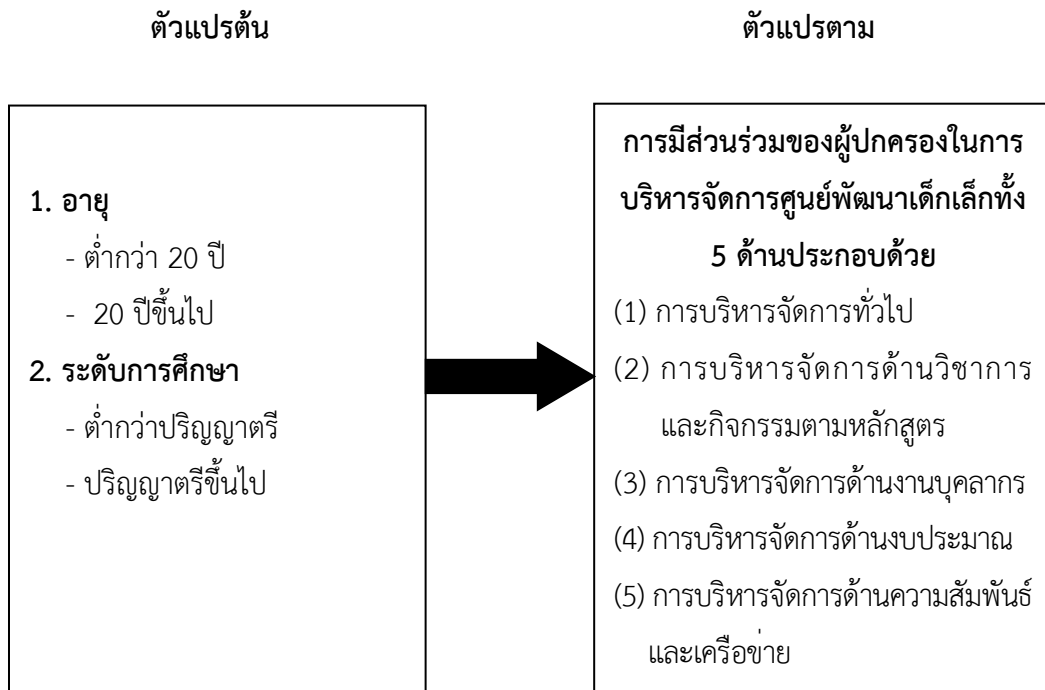
1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม” ครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม อายุ และระดับการศึกษา ในภาระงาน 5 ด้าน ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัย ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดวง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดวง อำเภอนาตุณ จังหวัดมหาสารคาม 5 ด้าน ตามแนวคิดของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการทั่วไป (2) การบริหารจัดการด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (3) การบริหารงานจัดการด้านบุคลากร (4) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ และ (5) การบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์และเครือข่าย

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดวง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดวง อำเภอนาตุณ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 63 คน

เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ในสถานศึกษา แบบสอบถามนี้เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำแนกตาม ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 35 ข้อ ใน 5 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating scale) 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าความถี่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 อายุ 20 ปีขึ้นไป 41 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2

2. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาตุ้ม จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การบริหารจัดการทั่วไป ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาตุ้ม จังหวัดมหาสารคาม การบริหารจัดการทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การกำหนดแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาระบบการบริหารจัดการศูนย์ (\bar{X} = 4.94) รองลงมาได้แก่ การดำเนินงานพัฒนาศูนย์ (\bar{X} = 4.92) และการนำเสนอความต้องการในการจัดการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} = 4.60)

2.2 การบริหารจัดการด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาตุ้ม จังหวัดมหาสารคามการบริหารจัดการด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ (\bar{X} = 4.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การให้ใช้บ้านเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก (\bar{X} = 4.95) รองลงมาได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครูจะต้องจัดให้แก่เด็ก (\bar{X} = 4.92) และการจัดทิวทัศน์ อุปกรณ์และสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} = 4.52)

2.3 การบริหารจัดการด้านบุคลากร ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาตุ้ม จังหวัดมหาสารคามการบริหารจัดการด้านบุคลากร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร (\bar{X} = 4.23) รองลงมา ได้แก่

การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร (\bar{X} = 4.13) และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} = 3.76)

2.4 การบริหารจัดการด้านงบประมาณ ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยขวาง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยขวาง อำเภอหน้าดิน จังหวัดมหาสารคาม การบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสนับสนุนสิ่งของ งบประมาณ (\bar{X} = 4.16) รองลงมาได้แก่ การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์ (\bar{X} = 3.98) และการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาอาคารสถานที่ของศูนย์ มีค่าต่ำสุด (\bar{X} = 3.52)

2.5 การบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์และเครือข่าย ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยขวาง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยขวาง อำเภอหน้าดิน จังหวัดมหาสารคาม การบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์และเครือข่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสถานศึกษาประสานชุมชนและองค์กรภายนอกให้เป็นแหล่งบริการชุมชน (\bar{X} = 4.86) รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (\bar{X} = 4.83) และการจัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} = 4.59)

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยขวาง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยขวาง อำเภอหน้าดิน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษาเป็นดังนี้

3.1 ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยขวาง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยขวาง อำเภอหน้าดิน จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมแตกต่างกัน ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยขวาง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยขวาง อำเภอหน้าดิน จังหวัดมหาสารคาม ในด้านการบริหารจัดการทั่วไป การบริหารจัดการด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร การบริหารจัดการด้านบุคลากร การบริหารจัดการด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์และเครือข่าย แตกต่างกัน

3.2 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยขวาง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยขวาง อำเภอหน้าดิน จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยขวาง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยขวาง อำเภอหน้าดิน จังหวัดมหาสารคาม การบริหารจัดการทั่วไป การบริหารจัดการด้านวิชาการ และ

กิจกรรมตามหลักสูตร การบริหารจัดการด้านบุคลากร การบริหารจัดการด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์และเครือข่าย ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการจัดการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกด้านและผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดง สังกัดเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ได้เข้ามาสนับสนุนการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหัวดงทุกด้าน ทั้งการบริหารจัดการทั่วไป การบริหารจัดการด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร การบริหารจัดการด้านบุคลากร การบริหารจัดการด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์และเครือข่าย เพื่อให้การเรียนรู้ของบุตรหลานมีคุณภาพ เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการเลี้ยงดู ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านอาสาสมัคร ด้านการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ และสนับสนุนผลการวิจัยของกาญจนา เอียดสุข (2560) ซึ่งพบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมนักเรียนรองลงไป ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านประกันคุณภาพ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ และสนับสนุนผลการวิจัยของนันท์ เสียมไหม (2559) ซึ่งพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสนับสนุนผลการวิจัยของเบญจวรรณ ชาวसान (2559) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารวิชาการโรงเรียนวัดคลองขวาง (จตุรชนม์ ราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ นิตยา โนจิต (2556) ซึ่งพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ในการตัดสินใจ การปฏิบัติ และการประเมินผล ภายใต้การบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ในการประเมินผลมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนการบริหารงานด้านงบประมาณ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นรายด้านพบว่า และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของกันธญาณี ศรีสุรักษ์ (2559) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารวิชาการ โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน บุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไปและด้านการบริหารงานงบประมาณ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลตำบลห้วยดง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอเต็มนาตุน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 อายุ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน คือการบริหารจัดการทั่วไป การบริหารจัดการด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร การบริหารจัดการด้านบุคลากร การบริหารจัดการด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์และเครือข่าย ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ต่างมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป จึงทำให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญณภัทร์ เตือนกลาง (2552) ที่พบว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่แตกต่างจากงานวิจัยของกาญจนา เอียดสุข (2560) ซึ่งพบว่าผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน คือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านกิจการนักเรียน และด้านประกันคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ระดับการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองทุกระดับการศึกษาต่างเห็นประโยชน์ของการร่วมมือร่วมใจและระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษาโดยมุ่งให้สถานศึกษา มีความเลิศ สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ ชาวसान (2559) ที่พบว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.5 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนนท์ เสียมไหม (2559) ที่พบว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 คือ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของกันธญาณี ศรีสุรักษ์ (2559) ที่พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลูตาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.5 ยกเว้นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารจัดการทั่วไป ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยดง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกด้านอย่างเท่าเทียมกันและนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 การบริหารจัดการด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยดง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนจัดตั้งห้องสมุดโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 การบริหารจัดการด้านบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยดง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการรวบรวมข้อเท็จจริงเมื่อมีปัญหาการผิดวินัยของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยหมุนเวียนให้ผู้ปกครองทุกคนได้มีโอกาสเป็นกรรมการเท่าเทียมกัน

1.4 การบริหารจัดการด้านงบประมาณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยดง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ควรให้เครือข่ายผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อความโปร่งใส ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบสภาพใช้งานของมีส่วนร่วมในการตรวจสอบสภาพการใช้งานของครุภัณฑ์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าได้ประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

1.5 การบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์และเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยดง สังกัดเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการและพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในแต่ละด้านอย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ สังกัดเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กาญจนา เอียดสุข. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- กัณรญาณี ศรีสุรรักษ์. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลูตาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: ม.ป.ท.
- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเขาชัยสนอำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต. พัทลุง: ม.ป.ท.
- นิตยา โนจิต. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่: วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญณภัทร์ เตือนกลาง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- เบญจวรรณ ชาวसान. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารวิชาการโรงเรียนวัดคลองขวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยปทุมธานี
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2554). แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร: การบริหารวิชาการ. สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.